

Bäck vid Hästhagen, Örekilsälvens avrinningsområde. Underlag för ansökningar om fiskevårdsbidrag 2020.

Örekilsälven är ett vattensystem som håller stora naturvärden. Kunskaperna är relativt goda om Örekilsälvens huvudfåra, medan kunskaperna om biflöden har varit betydligt sämre. Inom Örekilsälvens vattensystem har dock flera projekt genomförts under senare år som ökat kunskaperna om biflödena. Under 2018 beviljades Gullmarns vattenråd medel ur fiskevårdsbidraget för att sammanställa och uppdatera kunskaperna om nio biflöden inom vattensystemet. Detta arbete redovisas i rapporten "Nio vattendrag inom Örekilsälvens avrinningsområde- en kunskapssammanställning" Milva AB 2018. I detta arbete har bäck vid Hästhagen ingått.

Gullmarns vattenråd söker nu medel att åtgärda det nedre vandringshindret, som utgörs av en vägtrumma under en enskild väg.

År 2019 erhöles LOVA-medel för ett flerårigt projekt för åtgärder både med markanvändning och åtgärder för att utjämna flöden och minska näringsläckage. Bäck vid Hästhagen ligger inom LOVA-projektets område och har tillsammans med Näsbönbäcken/Kallenbäcken pekats ut av markägarna (Västra och Östra Örekilsälvens FVO) själva som ett område som de själva önskar börja arbeta med. Detta innebär att alla fiske- och naturvårdsåtgärder inom området kommer att ge mervärden, samtidigt som de får ett större pedagogiskt värde. Bäck vid Hästhagen har kvalitéer som reproduktionsområde för öring och kommer att öka i betydelse när fiskvandringen vid Torps kraftverk är löst, något som nu förefaller bli verklighet inom de närmaste åren.

På initiativ från fiskevårdsområdesföreningen kommer även en vattendragsvandring att hållas vid bäcken under 2020.

Bäck vid Hästehagen

Bäcken har sin upprinnelse i Tingvallamossarna som utgör naturreservat.

I 2018 års utredning framkom bl.a. följande:

Bäcken håller lek- och uppväxtområden för öring och elfisken visade att bäcken hyser elritsa, nejonöga och bäckröding. Bäcken torkar aldrig ut, inte ens under den extremt torra sommaren 2018. Försök har tidigare gjorts med utsättning av flodkräfta.

Bäcken har två vandringshinder, bägge utgörs av vägtrummor. Den ena under en vägtrumma vid enskild väg, den andra under allmänna vägen.

Markägare

Fastigheten där marken och vattenområdet ligger är Dals-Ed Hästhagen 1:6. Ägare är Lennart Andersson, Hästhagen, som har ett stort intresse av att medel söks för åtgärdande och att trumman åtgärdas. Andersson har även förankrat åtgärden hos övriga intressenter i vägföreningen. Lennart Andersson som har tillgång till maskiner säger att han (de) har möjlighet att stå för arbetet om bidraget kan täcka materialkostnaderna.

Motiv för åtgärden

Skapa fria vandringsvägar för fisk mellan Örekilsälven och bäcken. I framtiden skulle bäcken kunna bli en lek- och uppväxtmiljö för öring, förutom att den kan nyttjas av de arter som finns i Örekilsälvens huvudfåra. Åtgärden skapar också intresse hos markägare för fiskefrågor. Inom Gullmarns vattenråd och inom det nystartade LOVA-projektet pågår en process för att skapa ett långsiktigt åtgärdsarbete för övre delarna av Örekilsälven vattenkvalité, vattenhushållning, hydrologi och fiske/naturvård. Att åtgärda den nedre vägtrumman i bäck vid Hästhagen skulle kunna vara en pusselbit i detta arbete. Om detta arbete kan utföras blir nästa steg att kontakta Trafikverket för att åtgärda vägtrumman under väg 2110 (partiellt hinder). Bäcken utgör ett av de få vattendrag uppströms Torpfors som hyser strömbiotoper.

Trumman vid grusvägen vid Hästehagen utgör vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer. Detta är ett av de större biflödena till Örekilsälven uppströms Torpfors. Örekilsälven uppströms Torpfors är påverkad av rätningar och rensningar, varför biflödena är särskilt viktiga.

Bäcken ligger vid Östra Örekilsälvens FVO, där en omstart har skett av föreningsarbetet tillsammans med Västra Örekilsälvens FVO. FVO har själva pekat ut bäck vid Hästhagen som ett av två prioriterade områden att arbeta med. Ett åtgärdande av vägtrumman i detta område kan därför vara en stimulans för att starta aktiviteter och engagemang. Åtgärden visar på tänkbara åtgärder och nyttan med dem.

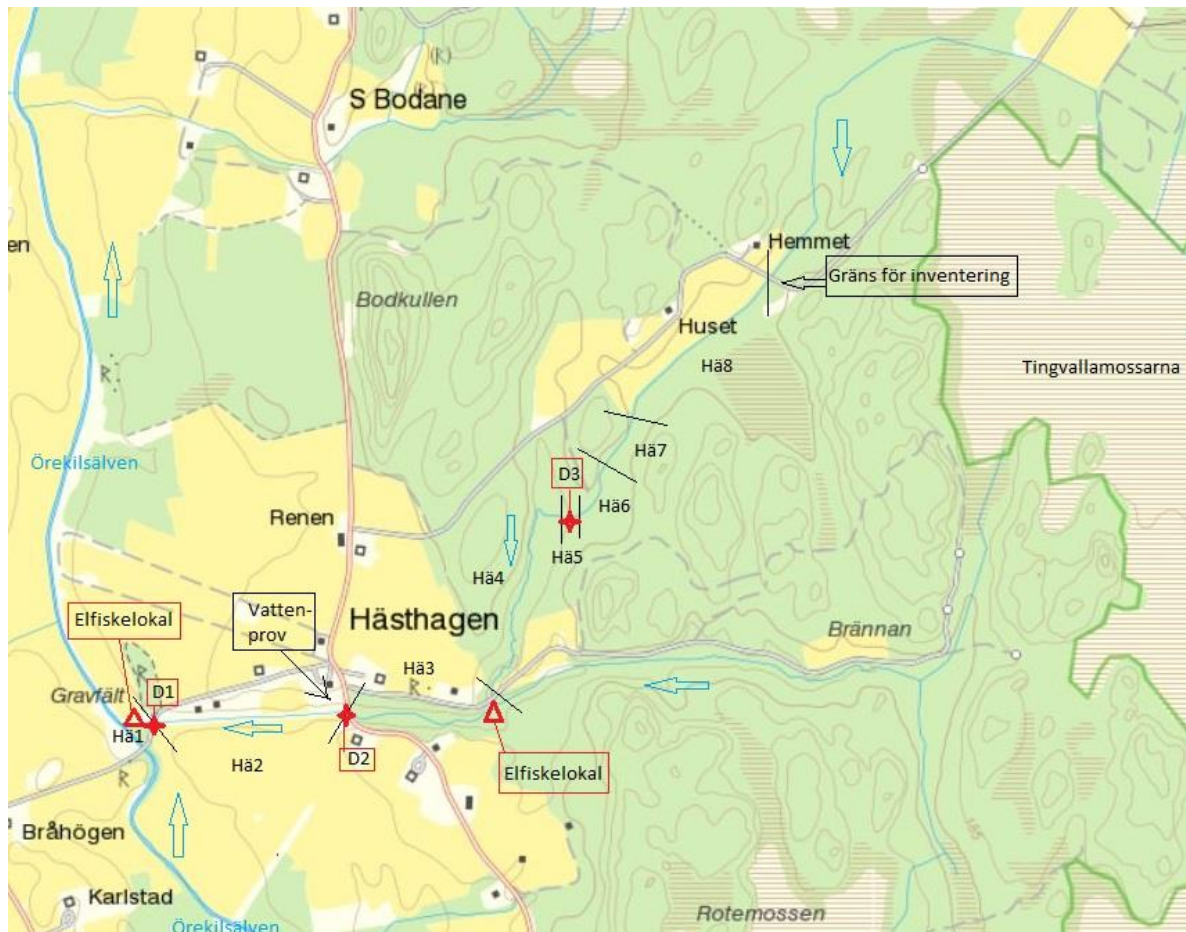
Bäcken skulle även kunna ha potential för flodkräftor.

Ett åtgärdande av vägtrumman medverkar till att uppfylla miljömålet "Levande sjöar och vattendrag", vilket är ett av Länsstyrelsens prioriterade miljömål.

Markägarna har ställt sig positiva till att trumman åtgärdas som vandringshinder och har även sagt att de har möjligheter att utföra själva arbetet.

Bild 1. Vägtrumman vid Hästehagen. Betongkonstruktionen nedanför trumman är från gamla vägbron.

Karta 1. Översiktskarta. Den aktuella vägtrumman har beteckningen D1.

Åtgärdande

Dagens vägtrumma är av plåt och är rostskadad. Det är också på gränsen att trumman klarar de högsta flöden som periodvis uppstår. Då trumman också är rostskadad behöver den bytas ut. Den nya trumman måste också ha en större dimension för att kunna grävas ner riktigt och kunna förses med bottenmaterial.

Kostnadsberäkning- budget

Kostnaderna för att byta ut befintlig trumma vid Hästehagen kan beräknas enligt följande;

- Ny vägtrumma 2 000 mm diameter och med en längd på 7 meters, cirka pris 74 000 kr (prisuppgifter från Viacon). Om det vid en noggrannare beräkningar visar sig att det räcker med en trumma med diameter 1800 mm minskar kostnaden.
- Kostnader för stenmaterial och frakt; 15 000 kr
- Maskinkostnad inkl. förare och övrig personal 30 000 kr (Markägarna/vägföreningen står för denna kostnad som en medfinansiering). Resterna av den gamla stenbron nedanför dagens trumma tas samtidigt bort.
- Oförutsett 5 000 kr
- Tillkommer administrativa kostnader för bl.a. kontakter med entreprenör, markägare m.fl., upphandling, sakkunnig vid utförandet, redovisning mm, knappt en veckas arbete, 20 000 kr.

Totalpris ca 114 000 kr exkl moms (arbetet med bytet av trumman står markägarna för)

Priserna baserar sig på kontakt med entreprenörer och erfarenheter från åtgärdande av vägtrummor under 2016-2017 (Gullmarns vattenråd).

Uddevalla 2020-02-10

På uppdrag av Gullmarns vattenråd

Lars Thorsson, Milva AB

Milva AB
Göteborgsvägen 11B
451 42 Uddevalla
Tfn 0522-37913
Tfn Lars 0703-74 10 01